

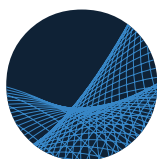
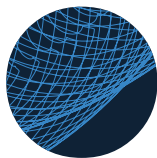
ВСТУП

Реформа «Нова українська школа» (НУШ) стала відповіддю на усвідомлений запит суспільства на якісну й доступну освіту. Роками накопичувалося невдоволення батьків застарілими методиками, дидактичними матеріалами, загалом змістом освіти, який не відповідає потребам сучасних учнів. Учителів деморалізували низький соціальний статус та рівень оплати праці, брак мотивації до професійного зростання. Поглибився розрив у матеріально-технічному забезпеченні між «престижними» і «звичайними» школами. Переважно українські школи мали низький рівень обладнання класних кімнат і природничих кабінетів, забезпечення інтернетом і комп'ютерною технікою.

Якість середньої освіти перед початком реформи ілюструє міжнародне дослідження якості освіти PISA-2018. Поряд із непоганими показниками читацької компетентності українських учнів дослідження виявило великі проблеми з математикою. Понад третина школярів не досягають навіть базового рівня знань із цього предмета. Загалом, якщо порівняти з країнами Організації економічного

співробітництва та розвитку (ОЕСР), успішність українських учнів у читанні, математиці та природничо-наукових дисциплінах – нижча приблизно на один рік навчання. Дослідження PISA показало, що в Україні звужується рівний доступ до якісної освіти. Учні з високим соціально-економічним статусом мають у два-три рази більше шансів досягти високих показників у навчанні, ніж їхні однолітки з низьким соціально-економічним статусом. Найменші шанси на успішне майбутнє – у дітей із сільської місцевості. Тривожні тенденції підтвердили моніторингові дослідження якості початкової освіти, які провів Український центр оцінювання якості освіти у 2016–2018 роках.

Експерти почали обговорювати задум і основні напрями реформи середньої освіти ще в 2014 році на майданчику парламентського Комітету з питань освіти і науки. Основна мета, що закладалася в реформу загальної середньої освіти, – перейти від школи знань, здебільшого теоретичних, до школи компетентностей 21-го століття. Ми прагнули створити в Україні компетентнісну й цікаву для дитини

Аби реформа відбулася, в усіх зацікавлених має бути її цілісне бачення. Ми, експерти, причетні до реформи «Нова українська школа», підготували таке бачення у формі дорожньої карти.

школу, яка мотивує вчитися, вчить застосовувати знання на практиці, формує навички, необхідні для успішної особистісної та професійної самореалізації. І, звісно, закладає цінності, які допомагають формувати ставлення в різних життєвих ситуаціях.

У 2016 році Колегія Міністерства освіти і науки затвердила концепцію реформи «Нова українська школа» із засадничими принципами, основними напрямками і графіком впровадження до 2030 року. У вересні 2017 року Верховна Рада ухвалила новий рамковий закон «Про освіту», який заклав нормативне підґрунтя реформи. Тоді ж понад 140 шкіл почали пілотне впровадження нового Державного стандарту початкової освіти. І вже у 2018–2019 навчальному році всі першокласники країни вчилися за цим стандартом.

За графіком, передбаченим концепцією реформи, у вересні 2021 року учні пілотних класів перейшли до 5 класу. Вони вже навчаються за новим Державним стандартом базової освіти, який розробляли у 2019–2020 роках. Однак, спостерігається недостатня підтримка пілотних шкіл та вчителів у впровадженні нового змісту освіти та нових методик і технологій навчання. А від успіху цього пілоту залежить якість впровадження реформ у базовій школі з 2022 року, коли всі п'ятикласники розпочнуть навчатися за новим Держстандартом. У 2027 році ці ж діти мають піти в новостворену профільну середню школу, а у 2029-му для них уперше відкриваються двері дванадцятого класу.

Ключ до успішного впровадження змін – залучення широкого кола небайдужих до майбутнього української школи й, передусім, громадських організацій. Зокрема, на першому етапі впровадження НУШ спільнота

EdCamp-Ukraine, ГС «Освіторія», ГО «Смарт освіта», студія онлайн-освіти «ЕдЕра» та інші представники громадського сектору зробили значний внесок у впровадження змін.

Аби реформа відбулася, в усіх зацікавлених має бути її цілісне бачення. Ми, експерти, причетні до реформи «Нова українська школа», підготували таке бачення у формі дорожньої карти. Вона зрозумілою мовою пояснює, як Нова українська школа має впроваджуватися далі, яких результатів необхідно досягти, які кроки потрібно зробити.

Ми готували цей документ поступово:

- проаналізували стан реалізації реформи, передбаченої Концепцією Нової української школи;
- сформували ключові напрями, яким треба приділити увагу;
- підготували аналіз політики й на цій основі – конкретні завдання і кроки, які треба зробити, аби продовжилося успішне впровадження реформи у базовій середній школі, та позначили орієнтири щодо реалізації переходу до старшої профільної школи.

Напрями політики формувалися в експертних дискусіях, а проект Дорожньої карти обговорювали на засіданнях Клубу НУШ і зустрічах спільноти EdCamp.

Документ також пройшов широке громадське обговорення. За його результатами ми доповнили розділи, що стосуються впровадження компетентнісного змісту освіти, зміни підходів до професійного розвитку вчителів та побудови сучасної мережі шкіл.

Сподіваємося, що ця дорожня карта стане дієвим динамічним інструментом освітньої політики щодо впровадження реформи «Нова українська школа».